

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 14. Per quæ verba censeantur validè contrahi sponsalia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

& circumstantias, ad exprimendum consensum mutuum de contrahendo matrimonio; Pirh. l. c. num. 7. cum communi, arg. c. tua. & c. cum ad sedem. h. t. ubi, quod Surdi & muti possint contrahere matrimonium, per consensum mutuum sine verbis, adeoque multo magis sponsalia. Unde iam inferitur, quod, qui loqui possunt, saltem ex natura rei seu de jure naturæ, non teneantur consensum suum exprimere per verba, ut valeant sponsalia.

2. Resp. Secundò: Nihilominus, licet verba necessaria non sint ad contrahendum matrimonium aut etiam sponsalia, videntur tamen necessaria ex præcepto Ecclesiæ saltem in iis, qui loqui possunt. Arg. c. tua. h. t. ubi: *Necessaria sunt, quantum ad Ecclesiæ verba. & c. licet de sponsa duor.* ubi: *Si inter virum & mulierem legitimus consensus interueniat, ita ut unus alterum consultis verbis recipiat &c. obtinente sic passim consuetudine Ecclesiæ, non tolerantis, ut Pirh. n. 14. ut, qui loqui possunt, solis signis aut nutibus contrahant matrimonium; & quod hic dicitur de matrimonio de præsentē, idem quoque locum habere in promissione matrimonii futuri sive sponsalibus. Verum ne quidem de matrimonio sic celebrando per verba nullum extare præceptum Ecclesiæ, affirmat Sanch. l. 2. de matrim. d. 31. n. 10. apud Pirh. tametsi ut Idem, fateatur esse peccatum grave non exprimere in hoc contractu matrimonii consensum verbis, utpote per quæ melius & clarius exprimitur quam per signa. Sed, si non existat de hoc præceptum Ecclesiæ, neque etiam ullum præceptum naturale, quomodo peccatur per hoc graviter? nisi fortè utendo liberè signis dubiis, quæ postea sint occasio multarum litium. Unde & in citatis textibus verba dicuntur necessaria, non tam quò ad contrahendum in se matrimonium, quam quò ad Ecclesiæ, nimirum ut ei constet de mutuo consensu, & is melius tutius & facilius probari possit in foro externo Ecclesiæ, & vel sic caveantur & rectius dirimantur lites in causis matrimonialibus. Porro per verba hic non intelliguntur solum illa, quæ voce articulata proferuntur, sed & quæ scripto seu per literas vel numeros & procuratores deferuntur quasi per instrumenta.*

Quest. 14. Per quæ verba censentur valide contrahi sponsalia.

1. Resp. Primò: Cum ferè innumera sint verborum formæ, de quibus merito ambigitur, num verè contractum sponsalium denotent seu exprimant, vel potius voluntatem & promissionem conditionatam, aut etiam solum propositum contrahendi sponsalia; in genere hac in re nihil statui potest. Unde pauca, quæ mox subjiciuntur veluti communiùs solita ab AA. examinari, servient solum exempli gratià, ut inde de aliis faciliùs judicium ferri possit. Prænotanda nihilominus hic veniunt duo; primum, dum verba sunt dubia, in foro conscientiæ standum intentioni contrahentium, si de ea constet, cum verba habeant vim obligandi ab interna voluntate & consensu; in foro tamen externo non stari intentioni contrahentium; cum ea lateat Ecclesiæ, sed communi & recepto verborum sensui, quem verba communiter rectè intelligentibus ingerere solent, Sanch. l. 1. d. 18. num. 1. & 4. Secundum, verba (idem est de factis) quæ de se

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. IV.

seu se solis sunt indifferentia, vel saltem non sufficienter significant promissionem de futuro matrimonio, determinari tamen ad illam significantdam posse vel ex usu apud talem gentem, vel ex aliis circumstantiis præviis vel concomitantibus, in quibus ea hic & nunc proferuntur & fiunt. Porro quæ hic dicuntur de verbis ore prolatis, proportionatè quoque intelligenda de literis.

2. Resp. Secundò: Verba illa: *Nullam aliam ducam nisi te*; significare absolutam promissionem futuri matrimonii, volunt aliqui unum eundemque sensum habere, quam habent hæc: *Ducam te, & non aliam*: sive: *Ducam te & nullam aliam.* Quemadmodum hæc propositio: *Non dabitur ei signum nisi fone Propheta. Luc. 11.* Sic resolvitur: *Dabitur ei signum fone, & nullum aliud.* Item quemadmodum illa propositio: *Nullus homo currit, nisi Petrus*: Secundum regulas dialecticas sic resolvenda est: *Petrus currit, & nullus alius currit*; & consequenter secundum hos AA. dicta verba important vera sponsalia, dum altera pars repromittit. E contra sentiunt alii, Sanch. l. 1. d. 19. n. 5; Laym. l. 1. tum tr. 10. p. 1. c. 1. Castrop. l. c. p. 2. num. 13. Pirh. h. t. num. 7. per dicta verba non importari sponsalia, sed ad summum hanc promissionem conditionatam: *Si aliam quam sum ducturus, ducam te*; vi cujus promittens non magis obligatur contrahere matrimonium, quam Titius dicens: *Nulli alteri quam tibi vendam meum equum*, teneatur vendere suum equum. Quod ipsum probatur hac ratione: dum in dubio est obligatio, eo ipso non est obligatio; cum etiam legi negetur obligatio, quamdiu ejus existentia vel extensio est ambigua; imò quando non est moraliter certa. Quod si tamen vellet inire matrimonium, vi dictæ promissionis conditionatæ teneretur ad hanc determinatè ducendam. Unde etiam si aliunde sive ex aliis conjecturis constet, habere taliter promittentem certum animum ineundi matrimonium, absolute & simpliciter obligari illum ad ducendam illam, ait Pirh. l. c. ex Laym. l. c. c. 1. num. 2. ac consequenter consurgunt formalia & absoluta sponsalia, si mulier pari modo habens animum determinatum nubendi, dicat vice versa taliter promittenti: si aliquem sum ductura, ducam te.

3. Resp. Tertio: Verba hæc: *Volo te ducere*: placet tecum contrahere; significare sponsalia, censet Sanch. l. 1. d. 18. num. 24. E contra placet aliis, significari per ea solum propositum contrahendi sponsalia. Hinc Hurtad. de Mendoza l. 1. de mat. diff. 13. num. 54. docet, ex iis verbis secundum se prolatis (secus foret, si jam præcessisset tractatus de matrimonio contrahendo) in foro judiciali judicatum iri, nihil actum esse. Idem de his verbis: *Mea eris; volo te habere in uxorem*; judicant alii, nimirum continere illa solum propositum nubendi.

4. Resp. Quarto: Verba hæc: *Contraham tecum matrimonium*: Tambur. l. 8. de mat. tr. 3. c. 2 §. 3. num. 7. vult esse certum signum promissionis matrimonii de futuro. Sanch. putat, non quidem expressè, implicitè tamen ex communissimo usu continere ea dictam promissionem. Tanner. verò d. 8. q. num. 10. tenet significari per ea solum propositum contrahendi matrimonium; per verba verò illa: *Accipio te in uxorem in crastinum*: Sanch. l. c. n. 29. putat significari solum matrimonium. Perez. d. 4. f. 2. censet significari consensum in matrimonium de præsentē, sed

suspensum in diem crastinum, ac si diceretur; ego nunc consentio, ut cras sim vir tuus. Unde vides, quanta ex similibus verbis dubiis & obscuris (quorum plures formulas vide apud Tambur. l. c.) in diversis sensibus à DD. acceptis nascatur feques litium.

Quæst. 15. An & qualiter taciturnitas sit signum sufficiens interioris consensûs, ac ita vi illius contrahantur valida sponsalia.

1. Resp. Primò: Taciturnitas præcisè non est signum sufficiens interni consensûs; non enim puella censenda est repromittere seu consentire in repromissionem matrimonii ex eo, quòd dum quis illi matrimonium promittit, ista taceat. Castrop. l. c. p. 4. n. 11. nam esto, quòd quis tacendo consentire censeatur in iis, quæ sunt ei utilia; secus tamen est in iis, quæ præjudicabilia esse possunt. Menoch. de præsumpt. l. 3. præsumpt. 42. n. 4. Dinus in reg. is quitacet. de reg. in 6. num. 3. Bald. in l. si sine. num. 4. c. ad Senat. Consult. Vellejan. cum Gl. in l. filius famil. v. non probatur. ff. de procur. apud Castrop. l. c.

2. Resp. Secundò: Dum pater in præsentia filii sui nomine ejus contrahit sponsalia cum puella, filius tacens & non contradicens hoc ipso censetur consentire, pro ut expressè deciditur. c. unico §. fin. de despons. impub. in 6. Perindeque est, an pater an mater sit, quæ hac ratione nomine filii aut filia contrahit sponsalia, cum in hac dispositione non patria potestas, sed naturalis amor parentum in proles, & illarum in parentes debitus honor & reverentia spectetur. Sanch. l. 1. de sponsal. d. 23. n. 9. Gutt. de matrim. c. 11. n. 5. Castrop. l. c. n. 12. qui etiam id colligi ait ex cit. cap. dum ibi loquitur textus in plurali numero de parentibus. Perinde item est, si filius existat sub patria potestate, siue jam sit emancipatus; cum citatus textus distinctionis hujus nullatenus meminerit, ejusque, ut dictum, decisio fundetur non in patria potestate, sed amore naturali. Sanch. l. c. d. 28. n. 10. Gutt. n. 8. Castrop. l. c. Perinde denique est, an sit filius legitimus, an naturalis, aut etiam spurius; cum cit. textus utatur absolute voce naturali filiorum, sub qua comprehenduntur & spurii; ut Bart. in l. 2. ff. de accusat. num. 4. tamen aliàs Jure civili spurii appellari non debeant filii. Auth. ex complexu. c. de incest. nupt. Castrop. Gutt. ll. cit. Sanch. d. 23. n. 11.

3. Resp. Tertio: An verò, dum parentes pro filiis absentibus vel ignorantibus nomine eorum contrahunt sponsalia, si filii de eodem contractu certiores facti non contradicunt, pari modo consentire censeantur, ac si dicta sponsalia in eorum præsentia facta fuissent, in hoc, inquam, non conveniunt AA. Negant id ipsum Sanch. d. 23. num. 17. Gutt. l. c. c. 13. n. 11. hoc nixi fundamento, quòd textus cit. c. unici. de despons. impub. in hoc puncto loquatur diversimodè de filiis dicto contractui præsentibus, ac de filiis absentibus, dum ad hoc, ut filii præsentibus censeantur consentire, nihil requirit amplius quàm taciturnitatem; ad hoc verò, ut filii absentibus obligentur illo contractu, requirit, ut certiores de eo, facti eundem ratum habeant tacitè vel expressè; adeòque ultra taciturnitatem requirere videtur, ut ratificatio illa fiat signo aliquo alio positivo. Stetque etiam pro hoc sententia hæc congruentia; quòd, si filius præsentibus contractui dissentiret, præsumatur reclamaturus, secus ac in absentia, vel quia obliviscitur, vel quia existimat se postmodum posse reclamare; cum consensum non

præsterit. E contra affirmat Castrop. l. c. n. 14. citans D. Thom. in 4. dist. 27. q. 2. a. 2. ad 1. Palud. ibid. q. 1. a. 1. Henriq. l. 11. c. 13. n. 5. alios vide apud Sanch. d. 28. q. 3. n. 16. fundamentum hujus sententiæ dicit Castrop. quòd citatus textus attentè inspectus eadem tacitè ratificatione pro utroque contractu contentetur; postquam enim censuit cit. textus, filium, si præsens est, factum à parentibus ratificare, si expressè consenserit vel tacitè, subdit: Et idem est, si filii tempore sponsalium absentes & ignorantes, eadem sponsalia post scientes ratificaverunt tacitè vel expressè; expressè quidem consentiendo positive; tacitè, tacendo & non contradicendo, dum possunt. Illud tamen hic observandum, quòd ut dicta taciturnitas & non contradictio consensum exprimere censeatur, filius debeat à parentibus, per se vel per nuncium aut epistolam de contractu ab ipsis ejus nomine facto moneri, & satis non sit, quòd casu vel ab aliquo tertio contractum intelligat; è quòd isti tertio non teneatur respondere; dum autem monetur à parentibus, reverentia eis debita postulet, ut respondeat reclamando, si contractus displiceat, vel tacendo, si placet. Ita Castrop. l. c. n. 15. cum Cón. d. 21. du. 3. n. 39. quod verò ex eodem addit Castrop. nimirum insuper notificationem illam debere fieri filio coram parte, & aliàs non sint sponsalia, quousque pars conscia acceptet & repromittat, siquidem inter ipsas, & non inter parentes celebrentur sponsalia. Hoc, inquam, non placet; cur enim non confurgerent & essent sponsalia, dum, postquam filio absenti per literas à parentibus significatum, se nomine ipsius promississe Bertæ matrimonium, & illam repromississe, filius tacendo consentiat, isque ipse tacitus consensus notificatus Bertæ.

4. Resp. Quarto: Idem quod de parentibus contrahentibus nomine filiorum hac in parte dictum de taciturnitate filiorum sufficienter significativa interni consensûs, aliqui, ut Sotus in 4. dist. 27. q. 1. a. 3. Henriq. l. 11. c. 2. n. 6. & alii relati à Sanch. d. 28. n. 2. extendunt ad quemcunque alium tertium; è quòd contractus matrimonii sit favorabilis, & in favorabilibus tacens consentire videatur. Alii admittunt de fratre contrahente nomine sororis; ut Sanch. q. 2. n. 7. arg. c. 1. de mat. contrab. contra edit. Eccl. ubi videntur valida sponsalia judicari, quæ frater pro sorore præsentem & consentiente tacitè contraxerat. Alii, ut Cón. d. 21. du. 3. admittunt de tutore, curatore, aliisque quorum curæ filii commissi; è quòd ad hos aequè ac ad parentes pertinet consulere bono pupillorum & minorum, & ad hos revereri illos, quam reverentiam non exhiberent, si, ubi contractus displicet, non contradicerent; unde non contradicentes, dum possunt, consentire censeantur. Verùm de his omnibus id negat, & de solis parentibus id admittit Castrop. l. c. n. 17. citans Covar. 4. decretal. p. 2. c. 4. n. 4. Gutt. de mat. c. 13. à n. 2. & c. è quòd taciturnitas filiorum, cum pater in eorum præsentia contrahit, ex natura rei seu jure naturæ non inferat sponsalia; cum ex natura rei non sit approbatio facti à patre non habente ad hoc speciale mandatum; sed solum ex jure positivo, in cit. cap. sic disponente, ut dicta taciturnitas sit sufficiens signum consensûs filii approbativum contractus à parente nomine illius celebrati. Unde cum jus positivum ita disponit de solo contractu per parentes celebrato, dicendum non est, id quoque locum habere, dum alii non parentes, neque habentes ad hoc speciale mandatum contrahant nomine Titii; præsertim cum ratio sic statuendi specialis esse potuerit amor nimius & specialis erga proles, vi
cujus